

Joel qillqapiwan Laodicea Ilaqtapi qanchis p'unchaw adventista iglesiapiwan - Iskay chunka qanchisniyuq

Jeff Pippenger
2026-01-14

Yupay iskay chunka isqonniyuq

Mateo qillqapi pisqay kaq Mesianik willakuyqa llakikuywan wañuypa ñanrikch'ananmi. 2020 wata, julio killapa chunka pusaqniyuq p'unchawninpi, Nashville Ilaqtapa tukukuyninmanta llulla willakuyqa Elías-ta Moisés-ta wañuchirqa.

Pichqa kaq Mesianik markaq ñantaqa 18 julio 2020 p'akisqa suyaymi.

Chaymi hunt'asqa karqa Jeremías profeta nisqa rimayqa, nispan: Ramapi uyarikurqa huk kunan kunkalla, waqay, wakaychasqa, ancha llakikuy; Raquel wawankunamanta waqasharqa, manataqmi sonqochakuyta munarqachu, mana kasqankurayku. Mateo 2:17, 18.

Willakuy riqsichiy

Kaymi nin Señor: Ramapi huk voz uyarikurqa, waqaychasqa, ancha llakiyan waqay; Raquelmi churinkunamanta waqarqa, mana munarqachu sonqochasqa kayta churinkunamanta, paykuna mana kasqankurayku. Jeremías 31:15.

Moiseswan Eliaswanqa wañuchisqa kanku Sodoma Ilaqtapa, Egipto Ilaqtapa ñankunapi. Antiguo Testamentoq qhipa rimaynin reqsichinmi Elias hamunanpaq Señorpa hatun manchay p'unchawninmanta ñawpaqta. Chay manchay p'unchaw qallarin Daniel chunka iskaypi Miguel hatariptin, hinallataq Apocalipsis iskay chunka iskaypi willaspa nispa: “justoq kaqpas, mana justoq kaqpas” wiñaypaqmi chay kasqankupi qhipanqaku.

Chay pachaqa Miguelmi sayarinqa, hatun príncipe, Ilaqtaykikunapa churinkunapaq sayasqa: hinaspataq kanqa ñak'ariypacha, mana hayk'aqpas karqanchu chayhina, huk nación kasqanmantapacha chay pachakama: chay pachapitaq Ilaqtaykikuna qispichisqa kanqaku, sapaqninpi pichus libropi qillqasqa tarikunqa. Daniel 12:1.

Mayqinchá mana allin ruwaqqa, astawanpas mana allin ruwaq kachun; qhellisqa kaqpas, astawanpas qhellisqa kachun; chaninnaq kaqpas, astawanpas chaninnaq kachun; santu kaqpas, astawanpas santu kachun. Apocalipsis 22:11.

Eliyasqa manaraq rikhurinan tiyan probation tukukuyninmanta ñawpaqta, hinaspataq Revelación chunka hukniyuqpi wañuchisqa kaspera kawsarimun, probation tukukuyninman qayllapi. Payqa kawsarimuspan willakuyninta qhawaqkama apachin probation tukukuyninkama, chaypiqa huktawan kawsarimuy kanan, chanin runakunapaqpas mana allin runakunapaqpas.

Allpata ñut'upi puñuqkunaqa achkallañam rikch'arinqaku, wakinkunaqa wiñay kawsayman, wakinkunañataq p'enqayman hinaspa wiñay millay qhawasqa kayman. Daniel 12:2.

Chay especial kawsariymanta qhipaman hamun Cristopa iskay ñiqin hamuynin, chaypi chiqap wañusqakuna kawsarichisqa kanku; chaymanta waranqa wata, chaypi santoskunam chinkasqakunata taripanku. Chay waranqa watapa tukukuyninpi huk kawsariy kanan, hinaspataq Cristopa kimsay ñiqin hamuynin. Profecía nisqapa kawsariykunaq siq'inqa papal uywaq kawsariynintapas hap'in; ichaqa sapa huk chay kawsariykunam Diospa profético Simiyninpa huk sut'i yachachikuynin. Julio killapa 18 punchawnin, 2020 watapi, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaq Laodicea kuyuyñinqa kikinkuta wañuchikurqan Cristopa kamachisqanta contra hatarispan, mayqin kamachiymi 1844 watamanta qhipaman pacha churaykunata hark'arqan.

Chaymanta huk simi uyarikurqa Ramapi, chayqa nin hatunchakuyta, kikinman hatarichikuytapas. Raquel, allin puriqta niq, llaquirikusqa kachkan, Moiséswan Elíaswan mana kasqankurayku, aswanmi, mana samachiy atisqankurayku. Paykunapaqa manam ima samachiypas kanchu, Espíritu Santutaqmi Samachiq, chaymi kachamusqa kanan karqa mayqinchus chunlla pampapi simi qallarikurqa julio killapi 2023 watapi.

Kaykunaqa pasan kamachikuy puchukayman ñawpaqllataqmi; hinallataq Apocalipsisman hina, kamachikuy puchukayman ñawpaqllataqmi Jesucristopa Revelacionnin kichasqa kachkan. Chay kichasqaqa Moisesa Eliaswan kawsarichin, paykunaqa Rachelpas kanku, allin puriq warmi, wawanrayku waqaspa llakisqa karqan, mana sonqochasqa kayta atispa. Paypa llakiyninqa kusikuymán tukukun, chay wawakuna kawsarichisqa kaptinku.

Hinaspan nisqa: Ama kay qillqapi kaq willakuy simikunata sellaychu, pachaqa qayllañam. Apocalipsis 22:10.

Moiseswan Elíaswanqa Sodoma llaqtapa, Egipto llaqtapa callenkunapi wañusqa karqanku; hinallataq Cristowan hina, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaqa Egiptomanta waqyachisqa kanqaku, huñunakuy julio killapi 2023 watapi qallariqtin.

Soqtakuna Mesiyanik nanta qhisqichisqa kayninmi Egiptomanta waqyamusqa kay, julio killapi 2023 watapi.

Chaypiqmi kasharqa Herodes wañunankama; chay hinapin hunt'akunman karqa Señorpa sut'inchajnin profeta rimashqan: “Egiptomantam Wawayta waqyani”, nispa. Mateo 2:15.

Willakuy qillqasqa rimariy

Israel wawalla kasqaqa kashaqtinmi payta munakurqani, hinaspan Wawqayta Egipto llaqtamanta waqyaramurqani. Oseas 11:1.

Egipto llaqtapa ñanpi wañusqa kachkaptin, hanaq pachamanta simi, ch'inneq pampamanta, Ezequielpa wañusqa tullukunapa qechwanman kawsayman waqyan. Chay simiqa 2023 wata Julio killapi qallariyta uyarichirqan.

Kimsa p'unchay chaymanta huk kuskan p'unchay qhipamanqa, Diosmanta kausaypa Espiritu paykunaman haykurqan, chaymi chakinkupi sayarirqanku; paykunata qhawariqkunamanpas hatun manchay urmaykurqan. Hinaspataq hanaq pachamanta hatun qasata uyariqkanku, paykunata nispá: Kayman wichariychis. Chaymantataq phuyupi hanaq pachaman wicharirqanku; awqankunataq paykunata qhawarirqanku. Apocalipsis 11:11, 12.

Diosqa Churinta Egiptomanta waqyapun, chayhinallataq Moisedadapas Egiptomanta waqyaran; Moisés alfa hina, Jesús omega hina kasqankurayku, pachak tawa chunka tawayuq waranqakunaq kawsayninta rikuchinku, paykunaqa Moisésqa hinallataq Corderopa takinta takinku. Chay takiqa Egiptomanta llusiy waqyasqatawanpas hunt'asqa kachkan. Ezequielpi iskay purinyuq ruwaymi rikuchisqa kachkan, chayqa Adánpa kamarikusqanpi iskay puriwan ñawpaqchasqa karqan. Ñawpaqtaqa cuerpota kamanku, chaymantataq kawsay samayta cuerpoman pukun, hinaspataq kawsan. Apocalipsis chunka hukniyuqpi ñawpaq puriyki Diospa Espiritun wañuchisqakunaman yaykunan, hinaspataq chakinkupi sayarinku. Sayariqtinkutaq Diospa soldadon kanku. Imachus chunka hukniyuq kapituluypi Espirituta apan, chayqa Ezequielpa ñawpaq profeciawanmi rikuchisqa kachkan. Chunlla pampapi qayakuq simiqa Santo Espirituwan kуска profético willakuymi.

Mateo qillqapi kachkan chunka iskayniyuq kapitulukuna, chaykunaqa Génesis qillqapi chunka iskayniyuq kapitulukunaq omega-ninmi, iskay testigokunata quspa, chaykunaqa pachak tawa chunka tawa waranqa runakunawan rimasqa tratota representan. Chay qharikuna warmikuna ima wiñaypaqmi sellasqa kanku, Divinidadwan runa kayninkuq hukllachasqa huk tinkuyki. Paykunaqa chunka hukniyuq hora llamk'aqkunapa señalanman tukunku.

“Espiritu Santo-pa rurananqa kaymi: huchamanta, chanin kaymanta, hinaspa juicio-manta pacha kay pachata convincenankupa. Kay pachaga sut'inchasqa kaytaqa rikuspalla willasqa kayta atinyin: cheqaq kaypi ñiqkuna cheqaq kaywan santuchasqa kasqankuta, hanaq hinaspa santu principiosman hina purisqankuta, allin sut'ita qhawachispa imayna rakisqa kasqanta Diospa kamachikuyninkunata waqaychaqkunapuramanta hinaspa chakin urampi saruchaqkunapuramanta. Espiritu-pa santuyninmi reqsichin imayna hukniray kasqanta Diospa sellonta hap'iqkunamanta hinaspa llulla samana p'unchawta waqaychaqkunamanta. Prueba chayamuchkaptinqa, sut'illata rikuchisqa kanqa ima kasqanta animalpa señalan. Chayqa domingo p'unchawta waqaychaymi. Cheqaq kayta uyarispaña, kay p'unchawta santu hina qhawariytaqa hinallataq qatiqkunaqa, huchayoq runapa firmanwanmi apachkanku; paymi pacha-kunata hinaspa kamachikuykunata tikrayta yuyarqan.” Bible Training School, December 1, 1903.

Apocalipsis qillqaypa chunka hukniyuq kapitulopi pachak tawa chunka tawa waranqakuna hanaq pacha-man waqyachisqa kashaqtinku, ñawpaqtaqa Egipto-manta hurqusqam kanku, chaypiqa wañuchisqa karqanku. Ch'in pampa-manta huk kunkam Egipto-manta hurqun, chunka huk kaq hora llamk'aqkunapaq señalkuna kananpaq. Paykunapa kawsarimuyñin 2024 watapiqa paqarinaman hina rikuchisqam, hinallataq rikch'ariyman hina, mayqin uyarikuychus reqsisqa kasqanman hina. Paqarina nisqapaqqa, paykunaqa chunka sipaskunamanta yachachikuypa rikch'ayninta hunt'aqkuna kanku; chayraykutaq, paqarisqankuqa virgen paqarinami, paykunataq

señalm kanku.

Qanchis kaq Mesiánico Waymarkqa 2024 watam.

Kunanmi kay llapan kaykuna rurasqa karqan, Señorpa simin profetawan nisqan hunt'akunampaq, nispan: Qhawariychis, huk doncella wawayuq rikurinqa, huk qhari wawataq wachanqa, sutintaq Emmanuel nispa sutichanqaku, kayqa ninmi: Dios ñuqanchikwan. Mateo 1:22, 23.

Willakuy rimay

Chayrayku, Señor kikinmi qankunaman huk señalta qonqa; qhawariychik, huk doncellam wiksayuq kanqa, huk churitata paqarichinqa, hinaspataq sutinta waqyanqa Immanuel nispa. Isaías 7:14.

Moisésqa Cristoq historiankunapi señalkuna karqan, hinallataq Milleritakunaq historiankupipis. Qhipa p'unchaykunapi, Laodicea nisqapi Adventismoqa huk señalta maskhanqa, chay sapa señalnintaq Jonásqa señalninqa kanqa. Hinallataq 2024 watapi kawsarichisqa runakunapaqpis huk señal kan. Paykunapa señalninqa Levítico iskay chunka suqtayuqpi nisqa “qanchis kuti” nisqaqa.

Kayqaqa kanqa qampaq huk señasmi: kay watapiqa mikunkichik kikinmanta wiñaqkunata; iskayñiqin watapitaq chay kikinmantapacha llusqisqa; kinsa ñiqin watapitaq tarpuychik, allaychik, uvas chakra-kunata mallkichaychik, hinaspa chaykunapa rurunkunata mikuychik. Judá wasimanta qispisqa puchuqkunapa yapamanta uraman sapichakunkaku, hawanmantataq ruruta apamunkaku. Jerusalénmantapa huk puchuqmi llusqinqa, Sion orqomantataq qispisqakuna; Tukuy-atinyuq Señorpa sonqonpa rawrayninqa kayta ruwanqa. 2 Reyes 19:29–31.

Qankunaqa nichwankichis: “¿Imatataq mikuymanchis qanchis watachapi? Qhawariychis, mana tarpuykuchkanchischu, mana tantaykuchkanchischu mirayninchistaqa” nispa, chayqa ñoqam kamachisaq bendicionniyta qankunaman soqta watachapi, hinaspan ruruchinqa kimsa watapaq. Hinaqtinmi qankuna tarpungkichis pusaqniyuq watachapi, hinaspa ñawpaq rurutaqa mikuqla kankichis isqunniyuq wata kama; rurunkuna chayamunankukamaqa ñawpaq waqaychasqa rurullatam mikunkichis. Levítico 25:20–22.

Qispichiqkunapa, Israelpa qarqusqankuna hinam rikuchisqa kanku, paykunataqa qarqunkuñan wawqenkuna, paykunata cheqnikusqankurayku. Wawqenkunaqa qarqurqanku paykunata, cheqnisqankurayku, imaraykuchus mana atirqankuchu kutichiya sábado cheqaq kayta, Moisespa “qanchis kuti” nisqanwan rikuchisqata.

Señorqa Jerusalén llaqtata hatarichin; Israelpa qarqosqa runankunatam huñun. Salmos 147:2.

Señorqa qallarin 2023 wata julio killapi puchuq qhepakuqkunata huñuyta, chay puchuq qhepakuqkunataq Israelpa “qarqusqakuna” kanku. 2023 wata julio killapi payqa makinta iskay kaq kutipi churarqan qarqusqankunata huñunampaq. 1849 watapipas makinta iskay kaq kutipi churarqan, 1856 watapi Moisespa qanchis kuti omega k'anchaynin hamuqmanta ñawpaqman. Alpha k'anchayqa Millerpa ñawpaq kaq profétic tariyninwan rikuchisqa karqan—Moisespa

qanchis kutinwan.

Chay p'unchaypiqa kanqa Jesépa saphin, runakunapa unanchaqnin hina sayaq; paymanmi mana judío llaqtakuna mask'anqaku; samayninqa hatun k'anchayniyoqmi kanqa. Chay p'unchaypitataqmi pasakunqa, Señorqa makinta huk kuti yapamanta iskay ñiqin kutipi mast'arinqa llaqtanpa puchuqninta kutichimunapaq, Asiriamanta, Egiptomanta, Patrosmanta, Cusmanta, Elammanta, Sinarmana, Hamatmanta, hinaspa qochapa wat'a iskaymanta. Hinaspataqmi llaqtakunapaq huk unanchaqta oqarinqa, Israelpa qarqusqankunata huñunqa, Judápa chinkasqa ch'eqesqankunata kay pachapa tawa k'uchunkunamanta tantanqa. Isaías 11:10–12.

Wichqachasqa runakuna señal hina hoqarisqa kaptinku, chaymanta chunka hukniyuq hora llamk'aqkunata huñunqaku; paykunaqa “rikuspa sapallanmi willasqa kayta atinku” “Diospa sellonta charikuqkunapa, hinaspa llulla samay p'unchayta waqaychaqkunapa chawpinpi kaq hukniray kasqanta.” Chunka hukniyuq hora llamk'aqkunapaqqa señalqa wichqachasqa runakunan; hinaspa wichqachasqa runakunapa SEÑALninqa kay watapi kikiñanmanta wiñaqkunata mikhuq, iskay ñiqin watapi chaymanta paqarimuq kaqta mikhuq, kinsa ñiqin watapitaq tarpuychis, pallaychis, uvas chakrakunata mallkiychis, hinaspa chaypa rurunkunata mikhuychis, nisqapa pakasqa ima kasqanmi.

Kay pasajeqa pakasqa yuyayqa kaymi: chayqa “qanchis kutikuna” nisqata rikuchin, Levítico iskay chunka pichqayuq, iskay chunka soqtayuqpi. Allpapa samana samanan Sábadoqa tratopa huknin rak'inmi, mayqinchus reqsichin iskayninta—bendicionta utaq ñakayta—sichus promesasqa allpapa qanchis wata samayninta kasukunman utaq mana chaskinman chayta. Pachak tawa chunka tawa waranqapa señalninqa tratopa kimsa kuti prometesqanpa huknin rak'inmi, mayqinchus allpapa qanchis wata Sábadoqan rikuchisqa kachkan. “Qanchis kutikuna” nisqapa tiyanan chiqaq yachayninqa, tratopa kimsa elementonkuna manta hukninta reqsichin, mayqinchus mushuq sunqutawan yuyaytapas, mushuq cuerpotapas, hinaspa tiyana allpatapas prometin.

Qanchis p'unchay Samana p'unchayqa Dioswan llaqtan runakunawan chawpipi señalman, ichaqa chay qanchis p'unchay Samana p'unchaypas unay Israelman qosqa pactopi kamachikuyta rikuchin. Paykunaqa chunka kamachiykunapa waqaychaqninkuna, mañakusqanpi hap'iqninkuna kananpaq karqanku. Hermana White sut'ita ninmi 1844 watapi kunan Israelqa, unay Israelwan tupasqa kasqanman hina, mana chunka kamachiykunallap chu mañakusqanpi hap'iqnin kananpaq churakusqa karqa, aswanpas Diospa willakuq Simiypa mañakusqanpi hap'iqnin kananpaqpas.

“Diosqa kay p'unchaypi iglesianta waqyarisqa, imaynachus ñawpaq Israelta waqyarisqa karqa chayhinata, kay pachapi k'anchay hina sayarinanpaq. Cheqaq kaypa atiyiniyoq t'aqaqwan, ñawpaq, iskay ñiqin, kimsa ñiqin angelkunapa willakuyninkunawan, payqa iglesiakunamanta hinallataq kay pachamanta paykunata t'aqarqan, paywan sagrado qayllayman pusananpaq. Payqa paykunata kamachikuyninpa waqaychaqninman tukuchirqan, kay p'unchaypaq hatun profecía cheqaqkuna paykunaman churaykuspa. Imaynachus ñawpaq Israelman churasqa sagradas oráculokuna karqa, chayhinataq kaykunapa huk sagrado confiensa kanku, kay pachaman willasqa kananpaq. Apocalipsis 14 nisqapi kimsa angelkunapa chay runakunata rikuchinku, Diospa willakuyninkunapa k'anchayninta chaskiqkunata, hinaspa paypa

kamachisqan hina llusiqkunata, kay pachapa tukuy suninpi hinaspa anchonpi waqyay simita waqachinankupa.” Testimonies, volume 5, 455.

Chunka Kamachikuykunaqa qanchis p’unchay Samana punchawpa señalinwanmi rikuchisqa kanku, profeciapa kamachikuyninkunataq qanchis wata Samanawanmi rikuchisqa kanku. Laodicea nisqapi qanchis p’unchay Adventismu sinchita p’enqakusqa kanqa, barcomanta p’itikuspa intita yupaychayta qallaripa; ichaqa ñawpaqta mana chaskisqanku Samana kamachikuyqa Moisespa “qanchis kuti” nisqanmi.

Allpa suyusqa Diospa prometesqanman atipanankupa, Diospa llaqtanqa unanchayta hinaspa sayachiyta tiyan mana qanchis kaq p’unchay samana punchawllatachu, aswanpas qanchis watayuq samanatapaspas. Laodicea nisqapi Adventismoqa mana atinchu kay bíblica cheqaq kayta pantachiyta, ichaqa llullakuywanmi pakanku. Kaymi saphi kasqan cheqninakuyinkupa, chaymantaq unanchataq kananpaq kaqkunata qarqunankukama pusan.

Yayqay tataypa ayllunmanta aswan hatun rakhu kay adventopi hunt’asqa iñiqkuna karqanku, chay sumaq yachachikuyta willakusqaykurayku qanchisniyu huk kutipi Iglesia Metodistamanta qarqosqa karqayku. Chay pachapi profetapa siminkuna ancha munasqa, ancha chaninmi noqaykupaq karqan: “Qankunata cheqnikuq, sutiyrayku qarqosuy wawqeykikuna nirqanku: ‘Señorqa hatunchasqa kachun’; ichaqa payqa qankunapa kusikuyniykipaq rikuringa, paykunataq p’enqaypi qhiparinqaku.” Isaías 66:5.

“Kay pacha-manta, diciembre killakama, 1844 watakama, kusikuyniykuna, pruebakunaykuna, hinaspa llakikuy puchukaykunaqa muyuriqniypi kaq munasqay Advent amigoniykunaq hina karqan. Chay pacha huknin Advent panaykuq wasinman rirqani, hinaspa paqarinpi ayllu altarpamuy muyuriqninpi qonqorikurqayku. Manam kusichisqa, sonqochisqa kutichu karqan, hinaspa pisqallam chaypi kasharqayku, llapallayku warmikuna. Ñuqaqa mañakusqaykama, Diospa atiyin hamuwarqan ñuqaman, mana hayk’aqpas chay hina musyasqayman hina. Diospa yupaychasqa k’anchayninpa rikch’ayninpi p’istuykusqa karqani, hinaspa kay pachamanta aswan hanaqman, aswan hanaqman wichariq hinam rikurirqani, hinaspa Advent llaqtamasiykunapa Ch’uya Llaqtaman puriyininkumanta wakinta qhawachisqa karqani, uraypi willasqa hina.” Early Writings, 13.

Ellen Whitepa ñawpaq rikchayninqa qosqa karqan pichqa warmikuna huñunakusqankumanta, (pichqa yuyaysapa sipaskunata rikch’akuspa) wawqenkuna paykunata qarqusqankumanta qhepaman, chay wawqenkuna paykunata cheqnisqankurayku. Paykunata cheqnisqanku Iskay Kuti Hamuymanta yachachikuyninrayku; chayhinataq qhepa p’unchaykunapi qarqusqa runakunata rikch’achirqan.

“Rikurqani sutipi iglesiata hinaspa sutipi Adventistakuna, Judas hina, católicokunaman traicionawasunchik paykunapa influenciata chaskinankupa, cheqaq kaypa contranpi hamunankupa. Chaypachaqa santokuna mana reqsisqas, pakasqa llaqtam runakuna kanqaku, católicokunapaq pisillata reqsisqa; ichaqa iglesiakuna hinaspa sutipi Adventistakuna, iñiyniyku hinaspa costumbranchikkunamanta yachaqkuna (imaraykuchus sábado rayku cheqnirqanku, mana atirqankuchu chayta kutichiyta), santokunata traicionanqaku hinaspa católicokunaman willanqaku runakuna hina llaqtapa institucionninkunata mana kasukuqkuna kasqankuta;

chayqa nin, sábadota waqaychanku hinaspa domingo-ta mana kasukunku.

“Hinaqa católicokunaqa protestantekunata ñawpaqman rinaqpaq kamachinqaku, hinaspa huk kamachiyta llusqichinqaku: pichkunaqchus semanapa ñawpaq p’unchayninta qhawarinqaku, qanchis kaq p’unchaypa rantinpi mana qhawarisa, chaykunaqa wañuchisqa kanankupaq. Hinaspa católicokunaqa, achka kashankurayku, protestantekunapa ladonpin sayaykunku. Católicokunaqa atiyinkutaqa uywapa rikch’ayninqa qunqaku. Hinaspa protestantekunapas mamankuna ñawpaqpi imayna ruwasqanta hina ruwankaku santoskunata chinkachinankupaq. Ichasqa manaraq chay kamachiyninku rurayta rurachinman, utaq rurayninta apamunman, santoskunataqa Diospa Siminwan qispichisqa kanqaku.” Spalding and Magan, 1, 2.

“Nominal” nisqakunaqa (sutillapilla kasqankuta niy), “Adventistakuna, Judas hina, católicokunamanqa ñoqaykuta traicionaykuqmi karqanku.” Chayta ruwarqanku imaraykuchus “cheqnikurqanku” qarqusqakunata “Sábado rayku.” Nominal Adventistakunaqa qanchis kaq p’unchawpa Sábadonta waqaychasqankuta rimanku; chayrayku mana kay Sábadochu kaypi rimarisqa kasqan. Qarqusqakunataqa cheqnikunku, yachaqkunaqmi kasqankurayku mana atinkuchu kutichiyta Moisespa qanchis kuti nisqanmanta kallpachaq cheqaqta, mayqinchus karqan Elíasqa alfa yuyayhamutaynin William Miller runapa personanpi.

“Diosqa manam mushuq willakuytachu qowanchik. Ñuqanchikqa willakunanchikmi chay willakuyta, mayqinchus 1843 watapi hinallataq 1844 watapi huk iglesiakunamanta llusqichiwanchik.” Review and Herald, January 19, 1905.

“1840–1844 watakunamanta entregasqa llaqa willakuykunaqa kunan kallpachasqa rurasqa kananmi, achka runakunaqa ñanninkuta chinkachisqankurayku. Chay willakuykunaqa llaqa iglesiakunaman chayanami.” Manuscript Releases, volumen 21, 437.

“1841, 42, 43, hinaspa 44 watakunapi chaskisqanchik cheqaqkunaqa kunanqa yachakuykuspa willakuykuspa kanan.” Manuscript Releases, volumen 15, 371.

“Willakuyqa hamusqanñam: Mana imapas yaykunanchu saquesqa kananpaq inñiypa cimientonta chinkachinampaq, mayqen patapi ñoqayku sayaspa ruwasharqayku chay willakuy hamusqanmantapacha 1842, 1843, hinaspa 1844 watakunapi. Ñoqaqa kay willakuypi karqani, hinaspa chaymanta pacha kay pachapa ñawpaqenpi sayashani, Diospa ñoqaykuman qosqan k’anchayman chiqap sonqowan kasukuspa. Mana yuyaykuchu chakiykuta hurquyta chay patamanta maypichus churakusqa karqan, sapa punchaw Señorta mask’aspa ancha sonqowañan mañakuywan, k’anchayta mask’aspa. ¿Yuyankichu ñoqa saqeymanmanchu Diospa ñoqa-man qosqan k’anchayta? Chayqa wiñay Rumi hina kananpaqmi. Chay qosqasqa kasqanmantapacha pusawashan.” Review and Herald, April 14, 1903.

Judasqa manam Saduceokunamanta chaymanta Fariseokunamanta ruwasqa Sanedrínpa rikch’ayninchu; Judasqa chunka iskaq discipulokunamanta huknin karqa. Payqa pactopa kasarakuq qharichasqa sipaskunamanta huknin karqa, mayqintachus Cristoqa Pentecostés p’unchaypi casarakuq karqa. Qarqusqakunapa contranpi traicionqa Judasmantam hamun, Laodiceapi qanchis p’unchay Adventista iglesiamanta. Paykunam achka rikch’aykunawan reqsichisqa kanku, hinallataq Malaquías kimsa kaqpi Pactopa Chaskisqan rechazakusqan Levitakuna hina. Chay

pichaypi Levitakuna rakisqa kanku, yupayninkuqa iskay chunka phisqanmi, fiel kaspas otaq mana fiel kaspas. Levitakunaqa ñawpaqmantapuni pichasqa kanku ofrendahina oqarisqa kananpaq, ñawpaq watakunapi hina.

Payqa tiyaykunqa quri qillqayta ch'uyachiq hina, qullqita pichaq hina; Levípa churinkunata ch'uyanchanqa, quri qullqi hinataq pichanqa, Señorpaq ofrendata chanin kaypi haywarinankupaq. Chaymantataq Judáwan Jerusalénpa ofrendankuna Señorpaq kusikuylla kanqa, ñawpaq p'unchaykunapi hina, ñawpaq watakunapi hina. Malaquías 3:3, 4.

Levitakunaqa ofrendan kanku, imaraykuchus Cristopa kasqanta allinta rikuchinku, paymi hatun ofrenda. Chay iskay chunka phisqa Levitakuna ofrendahinata hoqarisqa kaptinku, iskay chunka phisqa llulla Levitakuna Ezequiel 8pi intita yupaychashanku.

Judasqa mana ñawpaqllachu huk mana allin levitata rikuchin, aswanpas payqa kimsa chunka watakunapi wakichisqa mana allin sacerdote hinam kachkan, chaytaq Judaspa kimsa chunka qullqi qollqenwan sut'inchasqa.

Chaymanta Judas, paymi payta rantikurqan, huchachasqa kasqanta rikuspataq, sonqonpi llakikurqan, kimsa chunka qollqeta kutichirqan kurak sacerdotekunaman, ancianokunamanwan, nispa: Huchallikurqani mana huchayuq yawarta rantikusqayrayku. Paykunañataq nirqanku: ¿Imataq chayqa noqaykuman? Qamkiki qhaway chayta, nispa. Hinaspan templopipi qollqekunata wikch'uykuspa ripurqan, hinaspan rispa sipikunawan kunkan wataykukuspa wañurqan. Mateo 27:3–5.

Judasqa qichurqan kimsa chunka qullqi qillqakunaqa, Pactomanta Kachaqpa qichurqusqanta (pichasqanta) reqsichin, chay qollqe qanchisqa mana cheqaq qollqeta (llullaq qollqeta) Malaquías kimsa nisqapi. Chay millay kuraqkunap qasqasqan Coré, Datán, Abirampa hatarikuyninwan, hinallataq 1888 watapi hatarikuqkunawan reqsichisqa karqan. Chay millay sacerdotekunap millay Estados Unidos, allpa uywa, siminta kicharispas millp'akun. Chaymanta ninaqa qatinqin kunata tukuchin, qhipa para hunt'asqa urmayninpi, domingo kamachikuywan qallariq.

Cristopa p'unchayninpi ñusta wachakuynin hina señasqa, qhipa p'unchaykunapi yuyaysapa ñustakunap señoanninta rikuchin. Chay pacha Sanedrín, Laodiceapi kaq Qanchis kaq P'unchay Adventista iglesia, huk señoalta maskanqa, ichaqa Laodiceaman qusqa sapan señoalta mana rikuyta atinqa. Hatun achka runakunap, chunka hukniyuq horapi llamk'aqkunap señoalqa, Domingo kamachiy prueban pacha qharikuna warmikunapas qanchis kaq p'unchay Samaranata waqaychasqankuta rikuyti. Puchukunap señoanqa, ñawpaq pacto runakunawan ch'aqwayninkupi, qanchis kaq watapa Samarananmi; kayqa Adventismopa cimientonkuna represintan, Habacucpa iskay sagradu tablankunapas chawpi sayaq hatun pilar nisqa hina reqsisqa. Laodicea Adventismoman qusqa señoalqa Jonás señoanmi, mayqinchus Cristowan Pedrowan rimanakuypi rimasqa kachkan.

Jesús Casarea Filipospa linderokunaman hamuspa, disipulonkunata tapurqa, nispa: “Runakunap noqamanta, Runa Churimanta, pi kasqayta ninku?” Paykunañataq nirqaku: “Wakinpa ninmi qanqa Juan Bautista kasqaykita; wakintaq, Elías; wakintaq, Jeremías, utaq huk profetakunamanta huknin kasqaykita,” nispa. Paytaq nirqa paykunaman: “Qankunap,

ichaqa, pi kasqayta niwankichik?”

Hinaspan Simón Pedro kutichispa nirqan: Qammi kanki Cristo, kawsaq Diospa Churin. Hinaspan Jesusqa kutichispa nirqan: Kuisisqa kanki, Simón Barjona; manan aychaqa yawarparqachu kayta qamman rikuchisurqanki, aswanpas hanaq pacha pi kashaq Yayaymi. Ñoqapas qamman nini: qamqa Pedro kanki, kay rumi patapitaq iglesiayta hatarichisqa; infiernopa punkunkunapas manan atipanqachu chayta atiyta. Qammanmi hanaq pachapa qhapaq kamachikuyninpa llavinkunata qusqayki; kay pachapi imatapas watanki chayqa hanaq pachapipas watasqan kanqa; kay pachapi imatapas paskanki chayqa hanaq pachapipas paskasqan kanqa.

Chaymantataqmi discípolonkunata kamachirqan, payqa Jesús el Cristo kasqanta ama pipasman willanankupa. Mateo 16:13–20.

Sanedrinpaq señalninmi, chayrayku Adventismopaqpas Jonásqa señalninmi. Simón Barjonaqa kay pasajemán yaykuchisqa kashan huk pactopi runapa símbolon hina, sutinqa cambiasqa kananpaqña kashanrayku. Abrampa sutinqa pactopi cambiasqa karqan. Saulpa sutinqa Pabloman cambiasqa karqan. Jacobpa sutinqa Israelman cambiasqa karqan. Chay kimsa testigokunanmi takyachin, maypachachus Bibliaq huk personajepa sutin cambiasqa kan, chayqa huk pactopi runata representan, chayraykutaq qhepa p’unchaykunapaq pactopi llaqtanta tipifican, paykunan huk pachak tawa chunka tawa waranqa. Chay kimsa testigokunallataq takyachin, pactopi runapa sutinqa profético simbolismota representan, chaymi sutin cambiasqa kasqan runawan tupa. Saulqa “akllaska” ninmi, payqa akllasqa karqan gentilkunaman evangelio apananpaq. Sutinqa Pabloman cambiasqa karqan, “huch’uy” niqman, pay kikinpa ñawinpi apóstolkunamanta aswan huch’uy kasqanta rikukorqan, Diospa iglesiantam qatiykacharqanrayku. Jacob, allpachaq, sutimpipas experienciampipas atipaqman cambiasqa karqan, imaynachus Israel nin. Pedropa sutinqa Simón karqan, uyariq niq; Barjonataq, Jonásqa churin niq.

Pedroqa qhepa p’unchaykunapa Jonasta rikuchishan, payqa Jonasp churin karqanmi. Jonasqa “urpi” ninanmi, Simontaqa urpipa willakuyninta uyariq runam, chaymi Simon Barjonaqa Jesúsqa hawasqa kayninpa willakuyninta uyariq karqan, pay bautizasqa kaspas Jesucristo tukusqan p’unchaypi, Santo Espírituqa urpipa rikch’ayninpi uraykamurqan. Jonaspas willakuyninqa urpipa willakuyninmi karqan, chaymi Jesús bautizakusqanpi atiyuniyuqta hawasqa kasqanta rikuchirqan. Jonaspas willakuyninqa Jonas kimsa p’unchay hatun challwapa wixsanpi kasqanwan rikuchisqa karqan. Chay kimsa p’unchaykunapa Pascuamanta primiciaspa rayminkama kimsa p’unchaykunam, chaykunataq Cristopa bautizakusqanwan hinallataq Jonasp hatun challwapa wixsanpi kasqanwan rikuchisqa kanku.

Jonásqa señalninqaqa Cristopa bautizakusqanpi hawisqasqa kasqanpa señalanmi, chaymi Apocalipsis chunka pusaqniyuqpi angilpa uraykuyta 9/11 p’unchaypi rikch’achin. 9/11qa qallarisqa huk kimsa-patapi pruebapay rurayninta, imaynachus Jonásqa kimsa p’unchayninkuna rikuchin. Chay kimsa patakunaqa hinallataq Millerita historia-pi rikuchisqa kanku. Agosto 11, 1840 watapiqa ñawpaq angilpa pruebanmi karqa, abril 19, 1844 watapi iskay ñiqin angilpa prueban, octubre 22, 1844 watapiñataq kinsa ñiqin prueba. Chay kimsa patakunaqa 9/11, julio 18, 2020, hinallataq domingo kamachikuyta reqsichin.

Inti simana kamachikuypi, Jonásqa huk challwa siminmanta wisq'asqa llusqisqa kachkan, chaypiqa Cristoqa Laodiceata Simi-mantan wisq'asqa llusqichkan; chayllapitaq Balaampa asnunchisqa siminta kicharipa rimarin; chayllapitaq Juan Bautistapa taytan Zacaríasqa rimarin; chayllapitaqmi Estados Unidosqa dragón hina rimarinpas. Chaymanta Jonásqa kay pachaman qhipa willakuyta qon, Moiséswan Elíaswan 2024 watapi kawsarichisqa runakunapa unanchaqnin hina. Chay almasqa Sodomaq Egiptoq ñankunapi wañurqanku, chaymantaq Ezequielpa atiyniyuq soldadokuna hina kawsarichisqa kanku. Kawsarichisqa kasqankupiqa Jonásqa señanninta tukunku, payqa wañuspa kawsarimuspataq Níniveman qhipa mensaje qoqkunata reqsichisqanrayku. Jonásqa ballenapa wiksa ukunpi, Danielqa leonkunapa mach'ayninpi, Juanqa timpusqa wirapa mankanpi, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunata reqsichinku, paykunapa huk unanchaq wañuyta hinaspa kawsariymantapas pasaqkuna kasqankurayku. 9/11pi jawk'aychasqa kasqanmanta Ezequielpa atiyniyuq soldadonkuna kawsariyninkamaqa Cristopa bautizakuyninta hinaspa kawsariyninkama reqsichin.

Fariseokunapas Saduceokunapi hamuspa, payta waqlliykachayta munaspa mañarqanku hanaq pachamanta huk unanchata qhawachinanta. Paymi kutichispa nirqa: Ch'isiyamuptinqa ninkichikmi: “Allin p'unchaw kanqa,” nispa; hanaq pacha pukayashqanrayku. Paqariymantaqataq ninkichikmi: “Kunan p'unchaw mana allin p'unchaw kanqa,” nispa; hanaq pacha pukayashpa phuyuyasqa kasqanrayku. ¡Iskay uya runakuna! Hanaq pachaq rikch'ayninta reqsinkichikmi; ichaqa ¿manachu reqsiyta atinkichik kay pacha tiempokunapa unanchankunata? Millay huchasapa, waqlliyuq miraymi huk unanchata maskan; ichaqa manam ima unanchapas qosqachu kanqa, Jonas profetapa unanchallanman hina. Chayta nispa saqisqankuta ripurqa. Mateo 16:1–4.

Lázaropa kawsarimusqanmi milagrokunamanta aswan hatun milagro karqa.

“Lázaromanman hamunayninta unayachispa, Cristoqa khuyapayakuymanta huk yuyayniyoq karqa payta mana chaskiqkunapaq. Qhipakukurqa, wañusqamanta Lázarota kawsarichispa, mana kuyukuq, mana ñiq llaqtanman yapamanta huk rikuchiyta qonampaq, payqa cheqaqtapuni ‘kawsariywan kawsaywan’ kasqanta. Manam munarqachu llaqa suyayta saqeyta llaqtapaq, Israel wasipa wakcha, pantasqa ovejankunapaq. Sonqonqa pakikusqa karqa paykunapa mana wanakuyniyuq kayninkumanta. Khuyayninpi yuyarqa paykunaman huk kutitaq evidenciata qoyta, paymi Allichaq, sapallanmi kawsayta hinaspa mana wañuy atiyta rikuchiyman apamunman kasqanta. Kayqa kanan karqa huk evidenciam, sacerdotekuna mana pantaspa hamut'anankupaq. Chayraykum Betaniaman riyta unayachirqa. Kay tukuy milagrokunamanta aswan hatun milagro, Lázarota kawsarichiyqa, Diospa sellonta churana karqa llank'ananman hinaspa divinidadman nisqanman.” El Deseado de Todas las Gentes, 528, 529.

Cristoqa suyarqanmi Lázarota kawsarichinankama ñawpaqta, chay Lázaroqa manam sapa “coronayuw milagru”llachu karqa, aswanpas Diospa llamkayninman “sello”mi karqa. Chay pasajepi Jonásqa señalenqa adulterioyuq hinaspa millay miraypaq sapan seÑallam. Ancha importante-mi qhawariy, sellay ruwaypa pacha churasqanqa ancha sut'i hinaspa chiqap kasqanta. Chay pasajepi rimasqanchispi, maypichus Pedropa sutin tikrasqa kachkan, chayqa yachachiwanchismi: chay p'unchawmanta ñawpaqman Jesusqa qallarirqan sut'inchayta pay

wañuchisqa kananpaq kasqanta; ichaqa Mateo qhipa versículopi qillqarqanmi: “Hinaptinmi discipulonkuna-man kamachirqan, ama pipasman niychunchu payqa Jesús el Cristos kasqanta.” Chaymanta qatiq versículopi qillqarqanmi: “Chay p’unchawmanta ñawpaqmanmi Jesusqa qallarirqan discipulonkuna-man rikuchiyta, imaynatas Jerusalénman rinan karqa, hinaspa achka imakunata ñak’arinan karqa ancianokunamanta, hatun sacerdotekunamanta, escribakunamantapas, wañuchisqa kanampaq, hinaspa kimsa kaq punchawpi kawsarimunampaq.”

Kay qallariyninpi Jesús tapun ima kasqanta runakuna paymanta yuyasqankuta, chaymanta qatiq tapuytataq discipulonkuna-man ruwaspa tapurqan paykunaqa payta pitaq kasqanta yuyasqankumanta.

Jesusqa Cesarea Filipospa linderonkunaman hamuspa, discipulonkunata tapurqan, nispa: Runakunaqa pitas niwanku noqa Runa Churim kani nispa? Paykunañataq nirqanku: Wakinkunaqa niwanku qanqa Juan Bautistam kanki; wakinkunañataq, Elias; hukkunataq, Jeremias, utaq huk profetakunamanta huknin. Payqa nirqan paykunaman: Qankunañataq, pitas niwankichik noqa pī kani nispa? Mateo 16:13–15.

Pedro kutichisqanpi reqsichinmi Jesúsqa Cristos kasqanta, kawsaq Diospa Churin kasqantawan. “Cristos” nisqa simiq griego simim, hebreo simipi “Mesías” nisqapaq. Jesúsqa tapuyta oqarin pay pichus kasqanmanta, hinaspa discipulonkunaqa pusasqa kanku payqa Mesías kasqanman; ichaqa chaylla ratupi willan paykuna mana pimantaqpas willanaykupaqchu. Chay pacha qallarirqan yachachiyta payqa Mateo qillqapa qhipa kimsa kapitulosninpi iskay chunka kimsayuy waymarkakunata hunt’asqanta; ichaqa Cristoswan tinkisqa cheqaqkunaqa sapa kuti, hukmanta hukman, kicharisqa kananpaqmi ancha necesitakuypi karqa.

Qatiq qillqapiqa kay Mesiasmanta señalakunata qatiqlla rikusun.

Kimsa angelpa Alfa k’anchaynin

1846 watapi ruphay killapi qallarirqayku Bibliamanta Samana p’unchayta waqaychayta, yachachiyta, hinaspa amachayta. Ñawpaqtaq Samana p’unchayman sonqoyta qhawarichiq karqa chay wataqa ñawpaqninpi New Bedford, Massachusetts llaqtaman risaqtí. Chaypi reqsirqani Elder Joseph Bates nisqata, paymi ñawpaqmantapacha advento ñiymán jap’ikusqa karqa, hinaspa aswan kallpawan llank’aq kay causapi. Elder B. Samana p’unchayta waqaycharqa, hinaspa ancha chaninnaq kasqanta niwarqa. Ñuqaqa mana chayta ancha chaninnaqta reqsirqanichu, hinaspa yuyarqani Elder B. pantasqanta tawa kaq kamachiyllapi aswan unayta rimarisqanrayku, huk isqon kamachiyykunamanta aswanqa. Ichaqa Señorqa hanaq pacha santuario-manta huk qhawayta quwarqa. Diospa templanqa hanaq pachapi kicharisqa karqa, hinaspa rikuchisqa karqani Diospa babulninta, khuyapayakuq tiyanawan p’istuykusqata. Iskay angelkuna sayasqaku, sapa huknin babulpa sapan tinkunapi, raphrankuta khuyapayakuq tiyanapa hawanman mast’asqa, uyankutataq chayman tikrasqa. Kuska puriq angelniy willawarqa kaykuna tukuy hanaq pacha soldadokunata rikuchisqanta, paykuna manchakuywan yupaychaspa qhawashaq hina chay santu ley tata, mayqinchus Diospa ruk’anwan qillqasqa karqa. Jesusqa babulpa p’istunanta oqarirqan, hinaspa rikarqani rumi tablaskunata, maypinchus Chunka Kamachiyykuna qillqasqa karqa. Ancha muspharqani chay

tawa kaq kamachiyta rikuspa, chunka kamachiykunapa chawpinpi kachkaptin, llamp'u k'anchay muyuriqninwan. Angelqa nirqan: "Kayllam chunka kamachiykunamanta kawsayniyuq Dios mayqinchus hanaq pachakunata, kay pachata, hinaspa tukuy imakunata chaypi kaqkunata ruwarqa, chayta sut'inchin. Kay pachapa cimientonkuna churakusqa pachallapitaq Samana p'unchaypa cimientonpas churakusqa karqa." Testimonies, volumen 1, 75.

Kinsa kaq kachkan kimsa kaq angelpa Omega k'anchaynin

"Dioswan comunakukuqkunaqa Chiqap Kusay Intipa k'anchayninpi purinku. Manam Qespichiyninkuta pisichankuchu, ñanninkuta Diospa ñawpaqenpi waqllichispa. Hanaq pacha k'anchaymi paykunaman lliphillan. Kay pachapa historianninpata tukukuyninman aswanta qayllaykaptinkuqa, Cristomanta yachayninku, hinaspa paywan tupa profeciakunamanta yachayninkupas, ancha mast'arin. Diospa qhawanayninpiqa mana tukukuq chaninniyuqmi kanku; imaraykuchus Churinwan hukllachasqa kanku. Paykunapaqqa Diospa siminqa tukuy sumaq kaymanta aswan sumaq, aswan munaymi. Ancha allin kasqanta qhawanku. Cheqaq kayqa paykunaman kicharisqa kachkan. Runa kayman hamusqanmanta yachachikuyqa llamp'u k'anchaywan p'achallisqañam rikurin. Qhelqakunaqa llapa pakasqa imakunata kicharinapaq llavem kasqanta, llapa sasachakuynikunatapas allichanapaq kasqanta qhawanku. K'anchayta chaskiyta mana munaspa, k'anchaypi puriyta mana munasqakunaqa Dios kasqanmanta pakasqa yachayta manam entiendenqakuchu; ichaqa chakatan oqarispa Jesuspa qhepanta qatikuypi mana iskayasqakunaqa, Diospa k'anchayninpi k'anchayta rikusqanku." The Southern Watchman, April 4, 1905.